

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm III. Literæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

tionis, necesse non est ei parere. teste *Innoc. 6. Cum iure. n. 4. de elect. Gail. l. 1. obseru. 48. n. 17. Maranta de Ord. p. 5. n. 75.* Non quod Originale Papæ rescriptum mittere teneatur, sed manu Notarij transumptum. Excipe nisi agatur de præiudicio non graui, quia facile & sine magnis expensis accedere potest citatus ad videndum rescriptum, præsertim si delegatus magnæ autoritatis sit, aut cui talia rescripta frequenter mittuntur, tali casu sufficit citatio, non inserto rescripto, vti monet *Panorm. arg. l. 5. ff. De iudiciis.*

3 **Quæritur 2.** Quomodo citatio seu citatorium à iudice formari debeat, vt citatus comparere teneatur. Resp. In citatorio hæc necessariò exprimi debent. 1. Nomen Iudicis citantis, vt citatus dispicere possit, num iudex competens sit, & an eum recusare possit. 2. Nomen & cognomen citati exprimendum, vt is determinatè cognoscat, se & non alium citari; si verò Abbas nomine Monasterij, aut Consules nomine ciuitatis citentur, sufficit ita citare: Citamus Abbatem Monasterij S. Viti. Citamus Consules ciuitatis Augustanæ; vti docet *Gail. l. 1. obseru. 49.* 3. Nomen & cognomen eius, ad cuius instantiam aliquis citatur, nisi causa sit, in qua Iudex ex officio procedere potest. Hac de re *Felinus in c. 1. De iudiciis.* 4. Causa citationis exprimenda est, vt *sup. dixi in 1. Not. cum gl. verb. Plenè.* 5. Locus iudicii exprimendus, præsertim si iudex delegatus citet, qui certum tribunal non habet, sin autem ordinarius iudex, quia talis stabile habet plerumque tribunal; expressione hac opus non est, teste *Sancio t. De nullitate ex defectu citationis. n. 63. Gail. l. 1. obseru. 53.* 6. Dies in qua citatus comparere debet, designanda est, oportet autem citare ad diem non feriatam, sed plerumque addunt iudices, vt si dies in citatorio designata juridica non sit, seu in qua iudicium non agitur, sistere se debeat citatus in die sequenti juridica, teste *Gaillo l. 1. obseru. 53. n. 2.*

¶: (o): ¶

Literæ.

PARAPHRASIS.

Presbyter Ecclesiæ S. Priscæ, in vrbe nomine eiusdem Ecclesiæ, agens contra duos Nobiles coram Episcopo Florentino, obtulit libellum in quo continebatur, pensionem ex quibusdam possessionibus debitam tribus annis & ultra, solutam non esse; sed cum dicti Nobiles peterent explicari, quantum temporis spatium significaretur particulâ & ultra. Presbyter respondit, septem annis in pensionis solutione cessatum fuisse. Tum verò Nobiles dilationem longiorem ad deliberandum petinerunt, eò quod libellus per hanc temporis septennialis expressionem mutatus sit, & cum Episcopus concedere denegaret, ipsi ad Pontificem appellarunt. Sed Honorius III. hanc appellationem friuolam esse dixit, ac mandauit, vt eà non obstante in negotio iuxta prioris rescuipi formam procedatur.

SUMMARIVM.

1. Ex declaratione eorum, qua ex abundante adiecta fuerunt libello, non mutatur huius status.
2. Si tamen ex declaratione adiunctorum notabiliter immutetur causa status, qua nec à parte conuenia prouideri potuit, non dilatio deliberatoria dari debet.

CAsus iste duobus modis intelligi potest, secundum gloss. & *Innoc. bic.* 1. Quod intentio Actoris fuerit, vt nobilibus iudicis sententiâ declararetur, eos iure possessionū emphiteutico excidisse, propter pensionem triennio non solutam, quandoquidem hæc pœna commissi incurritur, per tanti temporis cessationem, in qua uis etiam priuatâ emphiteusi. l. 2. C. De iure emphiteut. Imò in Emphyteusi Ecclesiastica sufficit biennium, nisi quod moram oblati celeriter pensionibus purgare emphyteutæ concessum sit. *e. ult. de locat. & dixi l. 3. tract. 4. c. 23. n. 8. Secun-*

cūndū hunc intellectum, Notandum est vnicum: Quæ vt superflua seu ex abundante adijciuntur libello, eorum declaratione non censetur libellus mutatus, quia non pertinent ad substantiam, nec probandi necessitati subiacent. v. g. Si agens interdicto possessorio recuperandæ, titulum Dominij aut quasi Dominij, inseruerit: qua de re in *c. Ex parte. 15. De foro compet.*

2. Sensus est, quod pensiones à pluribus annis non solutæ in hoc casu repetantur, quia possessiones non erant emphyteuticæ, sed Ecclesiæ censuales, discrimen verò inter emphyteuticum & censualem contractum attuli *cit. cap. 23. n. 2.* Secundum hunc intellectum nota vnicum, si per declarationem libelli causæ status notabiliter afficiatur, vt nouâ deliberatione opus esse videatur, tum noua dilatio deliberatoria dari debet, non item si causæ status non ita afficiatur, quin pars conuenta præuidere potuerit, vt in casu nostro. Facile enim ipsi nobiles recordari, vel ex libellis suis censualibus cognoscere poterant, quanto tempore pensiones solutæ non fuerint, atque ita, quousque se extendere rit particula, & *ultra*; siquidem in proprio facto, nisi diuturnum tempus intercesserit, ignorantia non præsumitur, *iuxta c. Ab excommunicato 41. junct. gl. verbo: De facto suo. De rescriptis, & ita hæc explicat P. norm. n. 13.*

CAPITVLVM. VLT.

Exposuit.

PARAPHRASIS.

Inter Bituricensem, & Burdegalensem Episcopos controuersia erat super iure Primatiæ, quam ob rem Greg. IX. citauit Archiepiscopum Burdegalensem ad initium quadragesimæ, terminum ei peremptorium assignando, vt vel per se, vel per Procuratorem Apostolico conspectui se præsentet, sed postea ab eodem Pontifice personaliter vocatus, consilij seu subsidij alicuius afferendi causâ Romam venit, vbi etiam Bituricensis Epi-

scopus constitutus instanter postulauit, vt in dicta controuersia procederetur. Sed Burdegalensis domum abiens, procuratorem ad eam causam reliquit, qui saluis exceptionibus, sibi respondendo ac defendendo competentibus omnia agere posset, quæ ipse Archiepiscopus in propria persona. Cū igitur Bituricensis Procuratorem urgeret ad respondendum, ipse excepit, se ad id non teneri, cū Burdegalensis Archiepiscopus jus haberet, causam domū revocandi, quandoquidem ob aliam publicam causam vocatus Romam aduenisset, sed neque cum Coëpiscopis & aliis quorum consilium in causâ tam ardua requirendum est, consultatum fuisse, quia tantum tempus non suppetebat Archiepiscopo, ut ad vtrumque negotium instructus Romam accederet. Ex parte verò Bituricensis replicatum fuit, quod Papa jam antè Burdegalensem citauit ad causam istam peragendam, neque hoc citatorium suum per posterius personaliter veniendi, mandatum revocasse, tantum quoque spatium temporis habuisse Burdegalensem, ut sufficienter deliberare potuerit, quod ipsa etiam cum quibusdam facere jam aggressus esset. His vtrinque auditis, Gregor. IX. adhibito Cardinalium consilio dilationem aliam usque ad Natliuitatem Domini indulsit. Vide quæ circa hanc controuersiam habentur *in cap. vlt. De Maioritate.*

SUMMARIVM.

1. Citatio fieri potest per terminum primam statim vice peremptorium ad totam causam, si longè absit citandus, modò etiam sufficiens illi tempus detur ad deliberandum & causam instruendam.
2. In casu impeditenti superuenientis citationi peremptoria noua dilatio dari potest.

NOta I. Si aliquis ex loco valde remoto citandus sit, citatio fieri potest ad totam causam, & ita ut terminus peremptorius statim primâ vice designetur, ita sumitur